

Josep M. Vallès i Martí. Coordinador de l'Any Muntanyola (1917-2017)

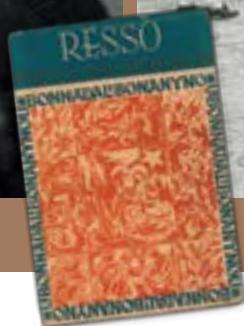
Ramon Muntanyola (1917-1973), un patrimoni a recuperar

Vallbona de les Monges, anys 40.

La Selva del Camp, anys 50. Fotografies: Arxiu Històric de Tarragona. Portada del Resso, desembre-gener (1951 - 52)

Amb motiu d'escaure's el centenari del naixement de Ramon Muntanyola i Llorach, des de l'Espluga de Francolí, el seu poble nadiu, s'han organitzat un seguit d'actes a la majoria de municipis on va exercir el seu ministeri pastoral.

Considerada una personalitat polièdrica per les seves facetes de sacerdot, poeta, patriota, activista social, defensor de la llengua, biògraf..., sens dubte la figura de mossèn Ramon Muntanyola és un patrimoni que cal recuperar.

El seu pensament ecumènic i conciliar, expressat molts anys abans del Concili Vaticà II, que li donà la raó en molts dels seus plantejaments pel que fa a la reforma de les relacions de l'Església amb els seus fidels, és encara avui ben viu. Mossèn Ramon maldava per les minories oprimides, per arribar a la feligresia en la seva llengua materna i per apropar a tothom la paraula de Crist i el seu missatge de perdó i humilitat.

Ramon Muntanyola, després de les primeres lletres a les Carmelites de

l'Espluga, va iniciar els seus estudis al Seminari que els Paüls tenien a Bellpuig d'Urgell. Ell, però, sentia la crida per exercir de capellà secular i no en el si d'una orde. Aquest fet va afavorir el seu trasllat a Tarragona, al Seminari Conciliar, per seguir els estudis de teologia i ordenar-se capellà.

Els seminaristes tarragonins eren a la Seu d'Urgell el 18 de juliol. Van ser empresonats a Lleida i, després, traslladats a Tarragona, al vaixell Río Segre. Allà va conèixer la tragèdia de l'assassinat del seu pare i del seu germà Sebastià, junt amb el cunyat de la seva mare i alcalde de l'Espluga, Josep M. Bernat. Posteriorment fou alliberat, però, amb el temor de ser perseguit, passa la frontera cap a França. Més endavant, des del port de Marsella, retorna a Mallorca.

Acabada la guerra no podrà ser ordenat sacerdot fins al 1942 a Tortosa. Així començava l'exercici del seu ministeri, pel qual havia lluitat des de jove. Les seves primeres destinacions com a vicari van ser Montbrí, Guimerà, Ciutadilla, Montblanc i Prenafeta, Rocallaura, Forès, Vallfogona de Riucorb, Alcover, Farena, Mont-ral i Rojals, fins que fou nomenat rector dels Omells de na Gaia (Urgell). Des d'allí, el 1952, és destinat, com a ajudant, a la Casa d'Exercicis de la Selva, una mena de desterrament que l'allunya dels seus fidels, però que li obre uns horitzons com a predicador i el posa en contacte amb els cercles culturals de Reus. El febrer de 1960 seria nomenat ecònom de Salou i aquesta és, sens dubte, la seva etapa més rellevant en tots els sentits.

L'altra gran passió de Ramon Muntanyola fou la poesia. Amb només 17 anys guanya un premi en un certamen de poesia humorística organitzat a La Palma de Reus. La seva facilitat per versificar i el seu llenguatge entenedor i transparent per al públic el converteixen en un

veritable poeta del poble. Publica *Ànima endins, Infants, ocells i nades, Eixàrcia i Romiatge per la terra*. És premiat als Jocs Florals de la Llengua Catalana de Zuric, després als de Ginebra i, el 1973, ja traspassat, obté, a títol pòstum, la Flor Natural als de Mèxic. Gràcies a aquests tres guardons és nomenat Mestre en Gai Saber.

La seva lluita per la llengua i la cultura catalanes es fa palesa als Omells de na Gaia, on publica *La Veu de la Parròquia*, primer, i, posteriorment, en ser prohibit aquell full, la revista *Resso*, que també serà prohibida pel règim i per l'autoritat eclesiàstica. Des del seu "exili" forçat a la Selva del Camp, és reclamat contínuament per predicar a les Santes Missions o als septenaris de pobles i més pobles que volen escoltar la seva abrandada paraula. No és que es tracti d'un predicador integrista, sinó que fa arribar les tesis del missatge diví amb un llenguatge proper a la gent. Així,

predica en la campanya "Setmana per un Món Millor", i també s'involucra en la campanya pels bisbes catalans i en tot el que representa un intent de fer ressorgir Catalunya i d'alliberar-la del jou que la subjuga. A Salou, emprèn una ingent tasca social: promou la construcció d'habitatges socials, l'ampliació de l'església de Santa Maria, la construcció de la de Sant Ramon i la de la Pineda, i també fa les anomenades *misses poliglotes*, és a dir, misses en diversos idiomes per atendre les necessitats espirituals dels turistes fidels al catolicisme, una tasca innovadora per a la qual compta amb l'ajut de capellans amics anglesos, francesos o alemanys.

Ramon Muntanyola i Llorach moria a Barcelona el 10 de setembre de 1973. Després d'una cerimònia a la seva parròquia de Salou, l'endemà fou enterrat a l'Espluga de Francolí. Salou li dedicà un monument i l'Espluga, a través del seu amic Lluís Carulla, també en perpetuà

la memòria amb un altre que avui queda als jardins de l'Hostal del Senglar, de propietat privada.

Els pobles on va deixar petjada s'han abocat a fer actes en memòria seva i l'Ajuntament de l'Espluga, amb la col·laboració de la Diputació de Tarragona i de l'Arquebisbat, ha promogut diverses publicacions commemoratives: *Dia vindrà. Antologia poètica*, a cura de Joan M. Pujals; *Els Goigs i altres himnes populars de Mn. Ramon Muntanyola*, a cura de Mn. Joan Roig; la reedició revisada de la biografia d'*El Cardenal de la Pau*, que va escriure Ramon Muntanyola, i la seva pròpia biografia, revisada també, que inicialment va publicar Eufemià Fort i Cogul. Tot plegat farà que la vida i l'obra de mossèn Ramon Muntanyola i Llorach puguin ser més conegudes a partir de la commemoració del centenari del seu naixement. ■

Horts urbans, menjar orgànic, sostenible, km 0, ecològic, bio. Cada dia inventem noves etiquetes per anomenar allò que els nostres avis ja sabien fa 100 anys. Per això, potser la millor manera d'entendre cap a on va la nostra agricultura, el nostre menjar i el nostre futur és fer un cop d'ull al nostre passat i tornar a aprendre el valor de l'esforç, la paciència o, senzillament, el que costa fer que un enciam creixi sa. Veniu al Museu de la Vida Rural de l'Espluga de Francolí i descobriu, tot això i més, en un dels museus més moderns del nostre país.

Per saber on anem, cal saber d'on venim.

museuvidarural.cat
977 870 576

